

ZWOLLE

Zwolle is in de Middeleeuwen ontstaan op een dekzandrug tussen de IJssel en de Overijsselse Vecht aan het riviertje de Aa. Dit was een hoger gelegen en bewoonbare plek in het verder moerassige landschap. Zo'n plek werd destijds een 'suolle' genoemd, hetgeen later verbasterde tot Zwolle.

Deze dekzandrug is nog altijd zichtbaar door de hoogteverschillen in de stad. Zo ligt de Sassenstraat hoger dan het Grote Kerkplein. Het hoogteverschil is het duidelijkst in de passage tussen de Voorstraat en de Melkmarkt. Hier zijn trap treden aangelegd om het hoogteverschil op te vangen.

De oudste sporen van bewoning stammen uit de jonge steentijd. Rondtrekkende stammen bewoonden toen de dekzandruggen. In sommige bronnen worden deze stammen ook wel aangeduid als het *Isala volk*, naar de Latijnse naam van de IJssel.

Bij de aanleg van Ittersumerbroek, een wijkgedeelte van Zwolle-Zuid, zijn in 1993 grondsporen gevonden van twee paalcirkels uit de bronstijd. Deze worden ook wel het Woodhenge van Zwolle genoemd.

Stadszegel uit 1295 met afbeelding van Sint-Michael die een basilisk doodt.

De oudste schriftelijke vermelding, uit 1040, spreekt over een aan Sint Michaël gewijde parochiekerk. In 1230 kreeg Zwolle van haar landheer de Utrechtse bisschop Wilbrand van Oldenburg stadsrechten als dank voor hulp bij het bouwen van een burcht in Hardenberg. Dit naar aanleiding van de Slag bij Ane.

In 1438 verkreeg Zwolle stapelrecht van bisschop Rudolf van Diepholt.[2] De keizer van het Heilige Roomse Rijk bevestigde in 1448 de stadsrechten van Zwolle door de stad op te nemen onder de steden van het Duitse Rijk. Zwolle trad als handelsstad toe tot de Hanze en was in de vijftiende eeuw, de bloeitijd van de stad, het centrum van de Moderne devotie, een religieuze beweging die zich op initiatief van Geert Grote, aanvankelijk vanuit Deventer, maar later vanuit Zwolle over een groot deel van Europa uitbreidde.

Tijdens de tijd van de Republiek had Overijssel geen echte hoofdstad, de staten bestond uit afgevaardigde van Deventer, Kampen, Zwolle en het Overijsselse Ridderschap. De vergaderingen vonden afwisselend plaats in een van de drie steden. Pas in de Franse tijd kreeg Zwolle de status van hoofdstad, eerst van het Departement van de Oude IJssel, daarna van het Departement Overijssel en na de annexatie door het Eerste Franse Keizerrijk, van het Departement Monden van de IJssel of Bouches-de-l'Yssel. Na het vertrek van de Fransen werd Zwolle hoofdstad van de provincie Overijssel.

In 1837 werd op de Grote Markt de laatste doodstraf in Zwolle uitgevoerd. De uit Wijhe afkomstige Albert Wetterman werd tot deze straf veroordeeld vanwege de moord op zijn vrouw Gerritdina Lankhorst.

In de Tweede Wereldoorlog werden 499 joodse inwoners van Zwolle door de bezetter weggevoerd en in concentratiekampen omgebracht. Ook zijn er op diverse plaatsen in de stad mensen gefusilleerd die zich op enigerlei wijze verzetten tegen de bezetter. Diverse monumenten in de stad herinneren hieraan, zoals het Monument aan de Meppelerstraatweg en Monument op de schietbaan Berkum. In het Ter Pelkwijkpark staat het Oorlogsmonument Zwolle dat de herinnering wakker moet houden aan alle Zwollenaren die in de Tweede Wereldoorlog om het leven zijn gekomen als gevolg van oorlogshandelingen. Zwolle werd op 14 april 1945 door Canadezen bevrijd.

Zwolle is een Millennium Gemeente.

Blauwvingers

Zwollenaren worden ook wel Blauwvingers genoemd. In de Middeleeuwen bestond er een flinke rivaliteit tussen de steden Zwolle en Kampen. Men maakte elkaar het leven zo moeilijk mogelijk: Zwollenaren werden beroofd, het vee van de Kampenaren werd gestolen.

De Zwollenaren hadden een bijnaam voor de Kampenaren: Kampersteuren. De scheldnaam voor de Zwollenaren was blauwvinger daar zij meened gepleegd hadden ten opzichte van de Hertog van Gelre. Een andere verklaring kwam later toen, ten tijde van een wapenstilstand, Zwolle het klokkenspel uit de verbrande toren te koop aanbood aan Kampen. De Kampenaren zouden hiermee akkoord gaan, mits zij mochten bepalen hoe het bedrag werd betaald. Op een dag kwam er een wagen vol met geld: allemaal stukken van vierduiten. De Zwollenaren kregen blauwe vingers van het tellen. Blauwvingers werd daarom de bijnaam voor de Zwollenaren. Tegenwoordig beschouwen de Zwollenaren de naam als een geuzennaam. Ieder jaar worden er zogenaamde Blauwvingerdagen georganiseerd. Op deze dagen is er markt en zijn er allerlei activiteiten.

De naam Blauwvinger duikt in 2007 op aan de andere kant van de oceaan als titel van een CD van de Amerikaanse artiest Black Francis (ex-Pixies), getiteld Bluefinger. Deze CD is geïnspireerd op de bekende overleden muzikant en kunstenaar Herman Brood, wiens wieg in Zwolle heeft gestaan.